

Nieuwsbrief VGVZ

Bestuur & stafbureau,
werkvelden & sectoren

Nummer 45 – november 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Nieuws van bestuur en stafbureau	2
Corona	3
Geestelijke verzorging thuis	3
Studie en onderzoek	5
Personalia & Publiciteit	6
Werkveld Mensen met een beperking	7
Protestantse sector	8

Foto: Ger Thonen

Nieuws van bestuur en stafbureau

Zelfzorg in Coronatijd

“Zorg goed voor jezelf”, hebben wij ongetwijfeld vaak gezegd tegen patiënten, cliënten, collega’s of anderen. In 2020 is dat nog wat vaker gezegd dan anders. Hopelijk hebben wij het ook horen zeggen door anderen en hebben wij dat ter harte genomen. Uit het Trimbos-rapport *Impact van de coronacrisis op werk en welzijn op professionals voor psychische hulp* blijkt dat de helft van de respondenten veel of heel veel stress ervaart, en meer dan de helft zelf behoefte heeft aan ondersteuning. Soms zie je dat zelf, soms zien anderen dat eerder.

Het past bij ons als beroepsgroep dat wij die signalen zien bij elkaar, maar ook bij onszelf. Daarom willen wij hier ook nog eens de oproep doen je eigen welzijn niet over het hoofd te zien. Maak daarbij gebruik van de steun die je onderling kunt bieden, maar denk ook aan het bredere verband van werk en privéleven. Vaak zijn collega’s, ook uit allerlei andere disciplines, heel waardevolle steunverleners. Als beroepsgroep moeten we voor ogen houden dat wij alleen zelf kunnen blijven werken als wij overeind blijven. Zoals wij anderen kunnen helpen als zij zich ervoor openen, zo geldt dat ook voor ons, en daarin mogen wij ons kwetsbaar opstellen en laten helpen.

Veel aandacht gaat uit naar Corona, en er blijft soms weinig ruimte over. Dat is ook te merken aan het beperkte aantal bijdragen uit werkvelden en sectoren in deze Nieuwsbrief.

Bestuur en stafbureau blijven alert en proberen ondanks de beperkingen zo goed mogelijk koers te houden. Zo is besloten dat we het jubileumjaar 2021, wanneer de VGVZ 50 jaar bestaat, hoe dan ook wél zullen vieren. Om daarvoor creatieve manieren te bedenken komt de jubileumcommissie, onder leiding van Simon Evers, binnenkort weer bijeen.

Overleg KNMG-VGVZ

Op 29 oktober hebben Robert Koorneef en Ralf Smeets overlegd met René Héman (voorzitter) en Antina de Jong (adviseur gezondheidsrecht en -ethiek) van het KNMG. Onderwerpen van uitwisseling en mogelijke samenwerking liggen op het gebied van richtlijnen, medische ethiek, levenseinde en meer. Zingeving in de zorg is een vanzelfsprekend thema bij het artsengenootschap, onze beroepsgroep kan daarbij goed samenwerken met de medische professie. De afspraak is dat we periodiek contact houden en elkaar ook opzoeken bij actuele thema’s waarbij samenwerking van belang is.

Corona

Richtlijn voor geestelijk verzorgers

In de afgelopen maanden heeft de VGVZ na vrijwel iedere persconferentie van Mark Rutte en Hugo de Jonge de richtlijn voor geestelijk verzorgers aangepast aan de actualiteit. Van die richtlijn wordt frequent gebruik gemaakt. De meest actuele versie is steeds te vinden op de website vgvz.nl/corona/richtlijnen-voor-gv/, ook als er tussentijdse wijzigingen hebben plaatsgevonden.

Afscheidsrituelen en kerstvieringen

Op de Corona-website van de VGVZ zijn twee nieuwe pagina's toegevoegd: een met materiaal voor (digitale) [gedenkrituelen](#) en een met suggesties voor de [Advents-en Kersttijd](#). Deze pagina wordt momenteel nog gevuld. Heb je materiaal wat je wilt delen met collega's? Mail [Karin Seijdell](#).

Advance Care Planning bij COVID-19

Tijdens de COVID-19-pandemie wordt het belang van proactieve zorgplanning (ook wel 'advance care planning') en de goede vindbaarheid en overdracht van vastgelegde behandelwensen en -grenzen eens te meer duidelijk.

Door verschillende artsen- en patiëntenfederaties is nu een bondige *Leidraad ACP bij COVID-19* opgesteld, met daarbij een invulformulier dat digitaal of op papier gedeeld kan worden.

Hoewel onze beroepsgroep niet expliciet wordt genoemd, onderschrijft de VGVZ deze Leidraad wel, want - zoals we de opstellers hebben laten weten - "bij de verkenning van wat voor de patiënt en diens naasten van doorslaggevende waarde is, blijken geestelijk verzorgers binnen de multidisciplinaire zorg in de praktijk een goede gesprekspartner te zijn".

Een goede gelegenheid dus om hierbij aan te sluiten als binnen je organisatie wordt gewerkt met deze Leidraad. Je vindt de Leidraad op [Palliaweb](#).

Geestelijke verzorging thuis

Kamerbrief Geestelijke verzorging thuis

2 november verscheen de [kamerbrief](#) *Geestelijke verzorging in de thuissituatie*, waarin naast GV Thuis ook aandacht wordt besteed aan geestelijke verzorging in het aardbevingsgebied.

De subsidieregeling houdt eind 2021 op, en dat betekent dat voor de komende jaren een tijdelijke

oplossing gevonden moet worden alvorens geestelijke verzorging in een of meerdere zorgwetten ondergebracht kan worden. De minister denkt daarbij aan het instellen van een expertisecentrum en een landelijke infrastructuur die nodig is voor het werk en de betaling van geestelijk verzorgers. De Centra voor Levensvragen spelen hierin een belangrijke rol.

De VGZ vindt het opstarten van zo'n expertisecentrum voor GV Thuis essentieel. Ook maakt de VGZ zich sterk voor het loslaten van de beperking die in de subsidiefase gold (50+, (kinder)palliatief), en wil dat geestelijke verzorging beschikbaar komt voor alle burgers. In een eerste gesprek hierover in de stuurgroep delen de stuurgroeppartners dit. VWS staat hier sympathiek tegenover en onderzoekt óf en hóe dit vanaf 2022 mogelijk is.

Geestelijke verzorging in het aardbevingsgebied heeft al mogelijkheden om ruimer te werken dan de subsidieregeling GV Thuis. De minister steunt de pilot *Aansluiting geestelijke verzorging en het sociaal team* waarin de gemeente Het Hogeland en GVA Groningen samenwerken.

Subsidie communicatieplan GV Thuis toegekend

Het communicatieplan, dat voortvloeit uit het adviesplan Communicatie Geestelijke Verzorging Thuis (2019), is door VWS goedgekeurd. De strategie, middelen en activiteiten hebben als doel de landelijke bekendheid van geestelijke verzorging en de vindbaarheid van geestelijk verzorgers te vergroten. Voor het ontwikkelen van consistente communicatie en middelen als video's, ervarings- en praktijkverhalen en een mediacampagne, is een bureau geselecteerd. Inmiddels is ook een landelijk telefoonnummer ingericht voor geestelijke verzorging om tijdens corona de toegankelijkheid van geestelijk verzorgers te vergroten. Dit nummer is 085-004 3063.

Subsidie voor Onderwijsplan Zingeving

Goed nieuws: VWS heeft een forse subsidie toegekend voor de uitvoering van het Onderwijsplan 'Zingeving in zorg en sociaal domein'. Dat betekent dat nog dit jaar een start gemaakt kan worden met 11 deelprojecten, variërend van een Train-de-trainer cursus voor geestelijk verzorgers tot een community van mensen die trainingen verzorgen op het gebied van zingeving.

Voor aankondiging: in januari symposium Onderwijs in zingeving

In januari 2021 zal een online symposium plaatsvinden over onderwijs in zingeving. Dit symposium is bedoeld als kick-off voor de community van trainers op het gebied van zingeving (zowel vakdocenten als geestelijk verzorgers). Gaby Jacobs zal de keynote speech verzorgen. Ook is er aandacht voor de projecten uit het Onderwijsplan die binnenkort starten. Nadere berichtgeving en de datum volgen.

Train-de-trainer cursus van start in februari 2021

In februari 2021 zal de eerste tweedaagse Train-de-trainer cursus voor geestelijk verzorgers van start gaan, verzorgd door Reliëf in samenwerking met het Radboudumc en de Universiteit voor Humanistiek. Dankzij de VWS-subsidie voor het Onderwijsplan blijven de kosten voor de deelnemers beperkt tot € 150. Later in 2021 worden nog minimaal drie Train-de-trainer cursussen gepland. Je kunt je vanaf 1 december aanmelden via Reliëf.

Studie en onderzoek

GVA webinar 4 december

Sinds 2018 maakt geestelijke verzorging in het Aardbevingsgebied deel uit van het Gronings landschap. Met het vertrek van pionier Melissa Dales wordt in een minisymposium stilgestaan bij de vraag waar het allemaal om gaat in Groningen. Dit digitale symposium vindt plaats op 4 december van 15 tot 17 uur. Aanmelden kan via de [GVA](#).

Marjo van Bergen en de nieuwkomers Alina de Roo en Martijn van Loon zetten het werk voort.

Oproep onderzoek Spreken over euthanasie in het verpleeghuis

Mijn promotieonderzoek richt zich op (wilsbekwame) bewoners op een afdeling somatiek in een verpleeghuis.

De Coronacrisis maakte het bezoeken van bewoners sinds medio maart 2020 in het geheel niet mogelijk. In de maanden vanaf juni 2020 is bezoek wel weer mogelijk geweest, maar het is niet duidelijk hoe op locaties tegen de komst van een onderzoeker wordt aangekeken.

Wat zou het fijn zijn als geestelijk verzorgers (eventueel in samenspraak met EV-er) de verpleeghuisarts wijzen op mijn onderzoek, als zij weten dat een bewoner euthanasie overweegt (liefst in vroege aanloop). Het is belangrijk dat minimaal één arts vanuit de medische vakgroep deelname aan het onderzoek wil ondersteunen.

Ik kom persoonlijk langs voor alle uitleg en om de patiënteninformatiebrief toe te lichten.

Voor vragen en/of tips kun je bij mij terecht via de [mail](#).

Marjolein Rikmenspoel

Personalia & Publiciteit

Promotie Vicky Hölsgens

12 november is Vicky Hölsgens gepromoveerd aan de Universiteit voor Humanistiek op het proefschrift *Gebroken verhalen aan de keukentafel. Over zingeving in de Nederlandse verzorgingsstaat*. In haar proefschrift onderzoekt zij in hoeverre en hoe sociaal werkers aandacht besteden aan zingeving en levensvragen in keukentafelgesprekken met burgers.

Zie het [nieuwsbericht](#) op de UvH-site. Ook het [proefschrift](#) zelf is daar te vinden.

Artikel GV Thuis in magazine KBO-PCOB

In het decembernummer van het KBO-PCOB magazine verschijnt een [groot artikel](#) over levensvragen en geestelijke verzorging thuis.

TGV 100

Medio december valt het nieuwe nummer van TGV bij u op de mat. Een bijzonder nummer. Nummer 100: een mijlpaal. De redactie heeft ervoor gekozen om geen terugblik te maken. Dus verwacht geen artikelen over wat er allemaal gepubliceerd is, welke thema's er uitspringen of welke juist verdwenen zijn. En ook geen analyse van hoe het vak zich heeft ontwikkeld in de voorbije 25 jaar.

We hebben geprobeerd om de geestelijke verzorging anno 2020 in beeld te brengen: vijf interviews, zes artikelen door onderzoekers uit het Case Studies Project, en prachtige foto's van geestelijke verzorgers op hun werkplek (of dichtbij, gezien de coronaverplichtingen).

Een collectors item: dat is alvast duidelijk.

Nieuws van de werkvelden en sectoren

Werkveld Mensen met een beperking

'Hoe laat is de virus over?' vroeg een bewoner aan collega Anouk Helmich. De vraag tekent onze situatie van dit najaar: het duurt maar en het duurt maar. De spanning en onzekerheid blijft. En we moeten er zo goed en zo kwaad als het kan mee omgaan en op reageren. Het virus bepaalt een groot deel van ons werk en tegelijkertijd willen we er blijven zijn voor onze bewoners en medewerkers. Vanuit de werkveldraad wensen we jullie als collega's vooral toe dat je de bron waaruit je put kunt blijven voelen en ook kunt zorgen voor je eigen balans.

Ontwikkelingen

- Het symposium *Voorbij aan onzichtbaarheid, ongelijkwaardigheid en onmacht- over de kunst van ambachtelijke afstemming* is voorlopig uitgesteld tot vrijdag 28 mei 2021. We beslissen in januari of het op die datum en in de vorm die we voor ogen hebben kan doorgaan.
- Henny Grooteschaarsberg heeft de werkveldraad helaas verlaten. We nemen op een later tijdstip nog op een goede manier afscheid van haar. Daardoor is er ruimte voor een nieuw lid, liefst uit de regio waar Henny vandaan kwam, regio Brabant. Wie belangstelling heeft wordt van harte uitgenodigd om een vergadering bij te wonen en kan zich melden bij [Anouk Helmich](#).
- We hebben als werkveldraad weer een contactpersoon in de wetenschappelijke wereld in de persoon van Erik Olsman.
- Reliëf heeft in oktober een pilot-retraite voor medewerkers in de zorg gehouden over het boek *Adam* van Henri Nouwen. Dit aanbod is iets om in de gaten te houden voor ons werkveld.

LinkedIn

Blijf op de hoogte van de ontwikkelingen in ons werkveld en deel je eigen nieuws via de LinkedIn-pagina [Mensen met een beperking](#).

Elske Cazemier

Protestantse sector

In reactie op het open platform van 28 september, georganiseerd door het bestuur, geven we als leden van de protestantse sectorraad een korte impressie van hoe het ons vergaat in het werk.

Impressie vanuit het ziekenhuis

Tijdens de eerste golf hebben we als geestelijk verzorgers, werkzaam in het ziekenhuis, even pas op de plaats moeten maken. Het voelde als een stap terugdoen, om samen met andere disciplines zoals maatschappelijk werk en psychiatrie, een gericht aanbod te kunnen doen. De samenwerking is enorm verbeterd. In de tweede golf hebben we profijt van de aangelegde structuren. Naast ondersteuning van het personeel bezoeken wij de patiënten en hebben contact met hun naasten. Wij ervaren dat we gevonden worden en van betekenis kunnen zijn.

Simone Visser

Protestantse geestelijke verzorging in de tweede golf

In het verpleeghuis worden we hard geraakt door de tweede golf. Tot begin maart waren er wekelijks kerkdiensten op zondag in het restaurant. Na een periode van onrust en onduidelijkheid in de eerste golf hebben we in de zomer de kerkdiensten digitaal hervat op een doordeweeks moment. Sinds oktober is het weer op zondag. En tegelijkertijd liep het aantal besmettingen weer op. Nu waren we al gezegend met een intern videosysteem waardoor de diensten ook op de afdeling te volgen zijn. In een tijd waarin er weinig voor bewoners kan worden georganiseerd, is men dankbaar dat de wekelijkse kerkdienst op deze manier toch door kan gaan. Niet in dezelfde ruimte, maar wel onder hetzelfde dak. In deze tijd is het bij ons niet mogelijk om huiskamervieringen te houden. Wel is er iedere week de mogelijkheid om een klein aantal bewoners van een enkele afdeling de dienst live te laten meemaken. Het geeft een intieme sfeer. Zo blijft het vuurtje branden.

Pieter Nauta

Oproep: gezamenlijke conferentie palliatieve zorg bezien vanuit de sectoren

Palliatieve zorg is een steeds groter wordend onderdeel van ons werk als geestelijk verzorger. In hoeverre speelt het eigen levensbeschouwelijk domein een rol in hoe we werken? Opent religie deuren of werpt het vooral grenzen op, wanneer het gaat over het schemergebied tussen leven en sterven? Graag willen we als protestantse sectorraad met de andere levensbeschouwelijke sectoren optrekken om een conferentie te organiseren over 'palliatieve zorg met hart en ziel'. Meld je aan bij [Simone Visser](#).

Ina Beemster, Anja Bruijkers, Pieter Nauta en Simone Visser

Gegevens bestuur en raden VGVZ

Namen en contactgegevens vindt u [hier](#).

Wijzigingen

Graag houden wij ons ledenbestand zo up-to-date mogelijk. Geef daarom wijzigingen in uw e-mailadres of in uw andere gegevens (werk of privé) door aan het [secretariaat](#).

Agenda

Activiteiten van de werkvelden en sectoren worden ook vermeld op de website van de VGVZ. Voor het aanmelden van activiteiten kunt u een mail sturen naar het [secretariaat](#).

Volgende Nieuwsbrief

De volgende nieuwsbrief verschijnt april 2021. Kopij kunt u **voor 1 april 2021** aanleveren bij het [secretariaat](#) van de VGVZ.

Tussendoor verschijnen steeds Nieuwsflitsen met korte, actuele berichten.